

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

KIRK ALTINCI İNİKAT

30 - III - 1929 CUMARTESİ

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1 — Sabık zabıt hulasası	60	Hükümeti arasında akit ve imza olunmuş	
2 — Havale edilen evrak	60	ikamet mukavelenamesine merbut imza	
3 — Müzakere edilen maddeler	60	protokolunun 8 inci maddesine müteferri	
1 — Mücadeleci milliyeye iştirak etmi-		ikinci mephasının tashihi hakkında $\frac{3}{228}$	
yen memurlar hakkındaki kanunun 4 üncü		numaralı Başvekâlet teskeresi ve Harici-	
maddesinin tefsirine dair $\frac{3}{178}$ numaralı		ye Encümeni mazbatası	61
Başvekâlet teskeresi ve Dahiliye ve			
Adliye Encümenleri mazbataları	60	4 — İstanbul Mebusu Tevfik Kâmil	
2 — Mühendis ve Mimarlık kanunu-		Beyin 28 mayıs 1928 tarih ve 1312 nu-	
nu ikinci maddesinin birinci fıkrasının		maralı Vatandaşlık kanununun 4 üncü	
tefsirine dair $\frac{3}{253}$ numaralı Başvekâlet		maddesinin tadili hakkında $\frac{2}{77}$ numaralı	
teskeresi ve Nafia Encümeni mazbatası	61	kanun teklifi ve Dahiliye, Adliye ve Hariciye	
3 — Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya		Encümenleri mazbataları	61

1 — SABIK ZABIT HULÂSASI

Nurettin Ali Beyin riyasetleriyle akdolunarak Eczacı Buhur Ef. hakkındaki cezanın ref'ine; bir sehvin tashihine dair mazbatalar müzakere ve kabul edildi

Maarif teşkilatı kanununun 21 inci maddesinin tadiline mütedair kanun layihasının ikinci müzakeresi icra ve kabul olundu.

Askerlik mükellefiyeti kanununun bazı

maddelerinin tadili hakkındaki kanun layihasının dahi birinci müzakeresi icra edildikten sonra cumartesi günü toplanılmak üzere celse tatil olundu.

Kâtip	Kâtip	Reis Vekili
Afyon Karahisar	Denizli	
<i>Ruşen Eşref</i>	<i>Necip Ali</i>	<i>Nurettin Ali</i>

2 — HAVALA EDİLEN EVRAK

Layihalar

1 — Bahriye 1928 senesi bütçesinin fasılları arasında (14 500) liralık münakale yapılması hakkında kanun lâyihası (Bütçe Encümenine)

2 — Milli Müdafaa vekâleti 1928 senesi bütçesinin bazı fasılları arasında (584 000) liralık münakale yapılması hakkında kanun layihası (Bütçe Encümenine)

3 — Milli Müdafaa vekâleti 1928 senesi bütçesinde yeniden açılacak bir mahsus fasla (9 250) liralık munzam tahsisat verilmesi hakkında kanun lâyihası (Bütçe Encümenine)

Mazbatalar

4 — Aydının Kozalaklı köyünden Bahri oğlu Memedin idamı hakkında $\frac{9}{361}$ numaralı

Başvekâlet, teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (Ruznameye)

5 — 3 nisan 1340 tarih ve 460 numaralı Avukatlık kanununun ikinci maddesiyle bu kanunun bazı maddelerini muaddil 6 kânun-sani 1928 tarih ve 708 numaralı kanunun ikinci maddesindeki mülazemet müddetinin tefsiri hakkında $\frac{9}{308}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (Ruznameye)

6 — Hukuk ve Ceza işleri müdürlükleri mümeyyizliklerinde çalıştırılan hukuk fakülteleri mezunlarının bu vazifede geçirdikleri hizmetin hakimlikte geçirmiş addolunması hakkında $\frac{1}{368}$ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatası (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 14,10

Reis — Refet B.

Kâtipler : *Ruşen Eşref B.* (AFYON KARAHİSAR), *Necip Ali B.* (DENİZLİ)

Reis — Celseyi açıyorum efendim!

3 — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1 — Mücadelei milliyeye iştirak etmeyen memurlar hakkındaki kanunun 4 üncü maddesinin tefsirine dair $\frac{9}{178}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Dahiliye ve Adliye Encümenleri mazbataları (okundu) [*]

Reis — Mütalea varmı efendim?

Süleyman Sırrı B. — Efendim, Şurayi Devlet tanzimat dairesi mazbatasından bahs ediliyor; Tefsir yapmak Meclisin hakkıdır. Şurayi Devletin mütalea serdine de selahiyeti

[*] 119 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

yoktur. Binaenaleyh bu tefsir değil alelade bir mütaleadır.

Adliye E. M. muharriri Selahattin B.(Kocaeli)— Şurayi Devlet Tanzimat Dairesi tefsir etmemiş, tefsire muhtaçtır demiş, ve o şekilde mazbata vermiştir.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Usulen bu bapta tefsire hakkımız yoktur diye iade edecekti. Ben Meclisin hukukundan bahsediyorum.

Reis — Başka mütalea yoktur. Mazbatayı reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir ,

2 — *Mühendis ve Mimarlık kanununun ikinci maddesinin birinci fıkrasının tefsirine dair* $\frac{3}{258}$ numaralı *Başvekâlet teskeresi ve Nafia Encümeni mazbatası* [*]

Nafia Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Erkânı Harbiye Mektebi kısmı fennisinin Yüksek Mühendis Mektebine muadil olup olmadığının tayin ve tefsirine dair Riyaseti Celileden $\frac{3}{258}$ sayılı ve 18 - 3 - 1929 tarihinde muhavvel Başvekâleti Celilenin $\frac{6}{909}$ sayılı müzekkresi meflularıyla birlikte encümenimizce tetkik edildi.

İcabı bilmüzakere mükaddema mevcut ve bilahare ilga edilmiş olan Erkânı Harbiye Mektebi kısmı fennisinin Yüksek Mühendis ve Mimarlık hakkındaki 1035 sayılı kanunun (A) fıkrasında muharrer Yüksek Mühendis ve mimarlık tahsilini gösteren mekteplere tamamen muadil olmadığına ve binaenaleyh bu noktadan muhtacı tefsir bulunmadığına karar verilmiştir. Heyeti Umumiyyeye arz edilmek üzere Riyaseti Celileye takdim kılındı.

Reis — Mazbatayı reye arz ediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

3 — *Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Hükümeti arasında akit ve imza olunan ikamet mukavelenamesine merbut imza protokolunun 8 inci maddesine müteferri kısmın ikinci mephasinin tashihi hakkında* $\frac{3}{258}$ numaralı *Başvekâlet teskeresi ve Hariciye Encümeni mazbatası* [*]

Reis—Mazbatanın müzakeresine geçiyoruz.

Hariciye E. Namına Necmettin Sadık B. (Sivas)— Meselenin bir defa daha tetkiki için encümene iadesini rica ederim.

Reis — İade ediyoruz efendim.

Ceza Usulu Muhakemeleri hakkındaki kanunun müzakeresine sıra geldi fakat Adliye Vekili Bey yoktur, müsaade ederseniz diğer maddelere geçelim. (*Muvafık sesleri*)

[*] 118 numaralı matbua zabtın sonuna merbuttur.

[*] 115 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur,

4 — *İstanbul Mebusu Tevfik Kâmil Beyin 28 mayıs 1928 tarih ve 1312 numaralı vatandaşlık kanununun 4 üncü maddesinin tadili hakkında* $\frac{2}{77}$ numaralı *kanun teklifi ve Dahiliye, Adliye ve Hariciye Encümenleri mazbataları* [*]

Reis — Layihanın heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen varmı? (*Hayır sesleri*) Maddelere geçilmesini kabul edenler... kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1312 numaralı Türk vatandaşlığı kanununun dördüncü maddesinin birinci fıkrasının tadili hakkında kanun

MADDE 1 — 1312 numaralı Türk vatandaşlığı kanununun dördüncü maddesinin birinci fıkrası berveçhi ati tadil olunmuştur:

1 kânunsani 1929 tarihinden itibaren Türkiyede doğan ecnebinin Türkiyede doğan çocuğu Türktür. Bu gibiler Türk kanununa göre sinni rüşte vardıktan sonra altı ay içinde ana ve babalarının tabiiyetlerini ihtiyar edebilirler. Bu takdirde haklarında sekizinci maddede tatbik olunur.

Reis — Mütalea varmı efendim? (*Hayır sesleri*) Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meri olur.

Reis — Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Reis — Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun ikinci müzakeresine geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ruznamenin 3 ve 4 numaralı maddelerini, Hariciye Vekili Bey bulunmadıkları için talik ediyoruz.

Efendim; ruznamede müzakere edilecek başka madde kalmamıştır. Pazartesi günü saat 14 te toplanılmak üzere celseyi tatil ediyorum.

Kapanma saati: 14,25

[*] 114 numaralı matbua zabtın sonuna merbuttur

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

**Mücadeli milliyeye iştirak etmiyen memurlar hakkında-
ki kanunun 4 üncü maddesinin tefsirine dair ³/₁₇₈ numaralı
Başvekâlet teskeresi ve Dahilye ve Adliye Encümenleri
mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Muamelat müdürlüğü

Şube

Sayı ⁶/₄₅₀₁

6 / 11 / 1928

B. M. M. Yüksek Reisliğine

854 Numaralı kanunun dördüncü maddesinin tefsiri hakkında Şurayı Devlet tanzimat dairesinin 61 numaralı kararı sureti leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'ar buyrulmasını rica ederim efendim.

**Başvekil
İsmet**

Yüksek reisliğe

854 Numaralı kanunun dördüncü maddesinin 13 K. E. 926 tarihli ve 105 N. lu tefsiri (kanunun dördüncü maddesindeki: tayin edilerek vazife kabul eden fıkrasının hükmü iptidaen tayin mahiyetinde olup temadî vazife demek olan tahvilî memuriyete teşmil edilmez .) suretinde kabul edilmiş isede bir memuriyette bulunurken herhangi bir sebeple azledilen veya işgal kuvvetlerinin zorile vazifesinden ayrılmağa mecbur olan bir memur mazuliyet maaşı aldığı halde bir müddet sonra ikinci memuriyete tayin edildiği takdirde iptidaen tayin ve tahvil suretlerinden hangisine temas edeceği hususunda tereddüt edildiğinden iktizasının iş'arı hakkında Âli Karar heyeti riyasetinin Başvekâleti Celileden muhavuel 3-10-928 tarihli ve 49 numaralı teskeresi tanzimat dairesinde okundu .

Keyfiyet tetkik olundukta: bu hususta sarahati kanuniye mevcut değilsede gerek 854 numaralı kanun ile istihdaf edilmiş olduğuna kanaat getirilen noktai nazara ve mephus kanunun dördüncü maddesi ile 105 numaralı tefsirin ve gerek 16 mart 336 tarihinden sonra İstanbul Hükümetince aktedilen bilcümle mukavelat ve mukarreratı resmiyenin keenlemyekûn addi hakkındaki 7 numaralı kanunun müeddalarına nazaran işğalden evvel azl edilmiş memurların işğalden sonra kanunun 4 üncü maddesinde mezkûr memuriyetlere tayini bidayeten tayin mahiyetinde isede işğalden sonra azl veya işgal kuvvetlerinin zorila vazifesinden ayrılmağa mecbur olanların tekrar tayini bidayeten tayin mahiyetinde görülmemektedir .

Ancak tefsire müteallik bulunan keyfiyetin Büyük Millet Meclisine aidiyeti tabii bulunacağı cihetle Riyaseti Celileye takdimine 30 Tş. E. 1928 tarihinde müttefikan karar verildi.

Âza
Ömer Lütfi

Âza
Ali Rıza

Âza
Abdullah Sabri

Âza
Âli Karar Heyetinde

Reis
Reşat

T. B. M. M.

22-12-1928

Da. Encümeni

Karar № 7

Esas № ⁸/₁₇₈

Dahiliye Encümeni mazbatası

RIYASETİ CELİLEYE

Âli karar heyetince vukubulan talebe binaen 854 numaralı kanunun dördüncü maddesinin tefsire muhtaç bulunduğu hakkında Şurayı Devlet Tanzimat dairesince tanzim edilmiş bulunan mazbata Başvekâletten 6-II-928 tarihli ve numaralı teskere ile Meclisi Âliye takdim olunup Riyaseti Celilece Encümenimize havale buyrulmuş olmağla mezkûr teskere ve mazbata Dahiliye Müsteşarı hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

854 Numaralı kanunun dördüncü maddesindeki (Tayin edilerek vazife kabul eden) fıkrası Meclisi Âlice bittesfir 13 kânunvevel 1926 tarihli ve 105 numaralı fıkrai tefsiriye ile bu fıkranın hükmü iptidaen tayin mahiyetinde olup temadîi vazife demek olan tahvili memuriyete teşmil edilmez şeklini almış olduğundan Âli Karar heyeti mazuliyet maaşı almakta iken bir müddet sonra ikinci memuriyete tayin edilenlerin de bu fıkradaki iptidaen tayin ve tahvil suretlerinden hangisine temas edeceği hakkında tereddüt etmiş ve bu tereddüdün izalesi zımında mezkûr hey'etce yazılmış olan teskere üzerine keyfiyetin tetkiki Başvekâletce Şurayı Devlete tevdi kılınarak tanzimat dairesi, işgalden evvel azledilmiş olan memurların işgalden sonra kanunun dördüncü maddesinde mezkûr memuriyetlere tayini iptidaen tayin mahiyetinde görülmüş ve ancak işgalden sonra vazifesinden ayrılmış iken tekrar bir memuriyete tayin olunanların keyfiyeti tayinlerini iptidaen tayin mahiyetinde görmeyerek bu hususun tefsire mühtaç bulunduğunu tespit etmiştir.

İcabı müzakere olundukta : Her ne sebep ve suretle olursa olsun azledilmiş olan bir memurun her hangi bir memuriyete tayini iptidaen tayin mahiyetinde olup temadîi vazife demek olan tahvili memuriyet mahiyetinde olmadığı bu baptaki ahkâmı kanunîemizle müeyyet bir keyfiyet olduğundan her ne sebep ve suretle olursa olsun azledilmiş olan bir memur 854 numaralı kanunun dördüncü maddesinde muharrer manatıkta vazife kabul etmiş olduğu takdirde mezkûr maddeye müteallik 105 numaralı fıkrai tefsiriyedeki hükme tabi bulunamaz. Binaenaleyh encümenimizce tefsire mühtaç bir cihet görülemediğinden tefsir talebinin reddi kararlaştırılmıştır.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M.M.	R.V.	Da.En.R.
Çorum	Ankara					Kars	Malatya		Malatya
<i>İ. Kemal</i>	<i>Talat</i>					<i>Halit</i>	<i>A. Muttalıp</i>		<i>A. Muttalıp</i>
Âza	Âze	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Giresun	Malatya	Tekirdağı	Zonguldak			Eskişehir	Bolu		Rize
<i>Hacim</i>	<i>Vasıf</i>	<i>M. Fayık</i>	<i>Rifat</i>			<i>Sait</i>	<i>Cemil</i>		<i>Atıf</i>

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Karar №

Esas № ⁸/₁₇₈

27-3-1929

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

854 Numaralı kanunun dördüncü maddesinin tefsire muhtaç olduğu hakkında Âli karar heyetinin talebi üzerine Devlet Şurası tanzimat dairesinde tanzim edilen mazbatada

Başvekâletin 6/11/1928 tarih $\frac{6}{3501}$ numaralı teskeresile Dahiliye Encümeninin 178 numaralı mazbatası tetkik ve müzakere edildi.

Mazul iken memuriyete tayin, tahvili memuriyet mahiyetinde olmadığı ve bu hususta mezkûr 854 numaralı kanunun dördüncü maddesi hükmü ve anı tefsir eden 105 numaralı tefsir fıkrası sarahati dahi bunu müeyyet olduğu cihetle keyfiyetin tekrar tefsire mahal olmadığına dair Dahiliye Encümeninde tanzim olunan mazbata encümenimizce müttefikan muvafık görülmüştür. Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

azÂ	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ad. E. R.
Balıkesir	Manisa	Balıkesir	İzmir	Bayazıt	Yozgat	Kocaeli	Manisa
Sadık	Kemal	O. Niyazi	Enver	Şefik	A. Hamdi	Salahattin	M. Fevzi
					Âza	Âza	Âza
					Zonguldak	Kocaeli	Kayseri
					Nazif	Rağıp	Reşit

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

Mühendis ve mimarlık kanununun ikinci maddesinin birinci fıkrasının tefsirine dair $\frac{3}{253}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Nafia Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelat Müdürlüğü

Şube 1

Sayı $\frac{6}{909}$

5/3/929

B. M. M. yüksek Reisliğine

Büyük Erkânı Harbiye kısmı fennisinin Yüksek Mühendis Mektebine muadil olup olmadığının tayin ve tefsiri hakkında Nafia Vekâletinin 1/3/929 tarih ve $\frac{544}{880}$ numaralı teskeresile merbutu mütaleaname suretleri leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulması rica olunur efendim .

Bş. V.

İsmet

Nafia Vekâletinin şubat 1929 tarih ve $\frac{544}{830}$ numaralı teskeresi suretidir .

Erkânı harbiye kısmı fennisinden mezûn Mütেকait Mirliva Ahmet Fevzi Paşa, yedindeki diplomanın ruhsatname olarak kabulü ile mühendis ve mimarlık kanununun 2 inci maddesinin 1 inci fıkrasına temasen kendisinin mühendis olduğunun tevsikini talep eylemesi üzerine Vekâletle Yüksek Mühendis Mektebi müdürlüğü ve B. E. Rs. liği arasında cereyan eden muhaberata nazaran Erkânı harbiye kısmı fennisinin Yüksek Mühendis mektebine muadil olup olmadığı muhtacı hal bir vaziyete girmiştir. Bubapta Yüksek Mühendis Mektebile B. E. Rs. liğinin mutaleaları hülâsası merbuttur.

Tefsire mühtaç görüldüğü takdirde B. M. M. ne sevkine müsaade buyrulmasını istirham eylerim efendim.

Nafia Vekili

Recep

Hülâsa

Erkânı harbiye mektebi kısmı fennisinden mezun mütেকait Mirliva Ahmet Fevzi Paşa; yedindeki diplomanın ruhsatname olarak kabulüyle Mühendis ve Mimarlık Kanununun 2 inci maddesinin 1 inci fıkrası veçhile mühendis olduğunun tevsikini talep eylemektedir. Mezkûr mektep kısmı fennisinin mimarlık ve mühendislik ruhsatnamesinin usulü itasına dair olan talimatnamenin 2 inci maddesinin hükmü veçhile yüksek mühendislik ve mimarlık tahsilini gösteren mektepler derecesinde bulunup bulunmadığının tayini zımnında o zamanki Erkânı harbiye kısmı fennisinin programının yüksek mühendis mektebi programına tetabuku olup olmadığının bilinmesi icap etmekle keyfiyet yüksek mühendis mektebi müdürlüğüne

yazılmıştır. Gelen cevapta Fevzi Paşanın Şehadetnamesinde mukavemeti ecsam, idrolik kuvayı miyaliye, tevzi ve tefcir, ırva ve teybis ve ıslahı enhar, malzeme, usulü umumiye, köprüler, limanlar, buhar makineleri, motorları ve Elektrik dersleri mevcut olmadığı cihetle programlarda mutabakat bulunmadığına Encümeni tedrisce karar verildiği bildirilmiş ve bunun üzerine keyfiyet B. E. Rs. ne yazılmıştı. B. E. Rs. Harp akademisi kumandanlığının teskeresinde mühendis mektebine mebdet itibariyle muasır sayılan Erkâm Harbiye mektebinin tesisi memleketimizde henüz pek az mühendis yetiştiği bir zamana tesadüf ettiği için Ordu'daki Mühendisliğe ait işlerin de Erkâm harbiye zabitanına gördürülmesi esas kabul edilmiş ve buna nazaran Erkâm harbiye sınıflarına Avrupanın yüksek fen mekteplerinin programlarından iktibasen bir çok fennî dersler ilave edilmiştir. Bu programlarla tahsil görerek yetişen erkâm harp zabitanının Orduda sevki idareden ziyade mühendisliğe yaradıkları bir müddet sonra anlaşılarak 1300 tarihinde askerî mekteplerin ıslahı için Almanyadan celbedilen Golç Paşa erkâm harbiye programlarından fennî derslerin çıkarılması için çalışmış ise de muvaffak olmamıştır. Yalnız bu tarihten sonra erkâm harbiye sınıfları muallimleri fennî ve askerî olmak üzere 2 kısma tefrik edilmiş ve bunlardan fennî kısma dahil olanlar askerî derslerden başka fennî dersleri de tahsile mecbur tutulmuştur.

Bu suretle 1311 tarihine kadar Erkâm Harbiye zabitanı fennî ve askerî olmak üzere iki kısım halinde neşet etmişlerdir. Sahibi istida Ahmet Pş. da Erkâm Harbiye sınıflarının fennî kısımlarında tahsil görerek çıkan Erkâm Harp Zabitanıdır. Yüksek Mühendis Mektebile Erkâm Harbiye kısmı fennisi Programları beyindeki tetabuka gelince : Malzeme ve köprücülük dersleri esasen Erkâm Harbiye Mektebinde okutturulmakta olduğu ve bahusus malzeme Mimarîi âliye ile beraber gösterilmekte bulunduğu gibi köprücülük dersi de Şimendifer ve turuku mütenevvia dersleri meyânında mufassalan okutturulmakta idi . Mukavemeti ecsam, idrolik kuvayı meyahiye tefcir ve tevzi, ırva ve teybis, ıslahı enhar, usulü umumiye, limanlar gibi dersler de kezalik ötedenberi münasebattar oldukları diğer fennî dersler meyânında ayrı bahisler halinde lüzumu kadar tedris olunmakta idi .

Yalnız buhar makineleri, motor ve elektrik dersleri Erkâm Harbiye kısmı fennisinde mevcut deyildi. Fekat bu derslerin de Mühendis Mektebi programlarına bilahare ithal edilmiş olması mühtemeldir. Şu halde Mühendis mektebile Erkâm Harbiye kısmı fennî programları arasında bazı farklar var isede her iki mektebin fününu aliye tedrisatında da derece ve mahiyet itibarile sureti umumiyede bir tetabuk mevcut olduğu kabul olunabilir. Esasen Mühendislik de elyevim ihtisas şubelerine ayrıldığına göre bilumum mühendislerden buhar makineleri ve motor ve elektrik hakkında ihtisas talep olunmayacağı tabiidir. Bu itibarla bu şubeler haricindeki ihtisaslar için Erkâm Harbiye kısmı fennisindeki fününu âliye tedrisatının kâfi bir esas olabileceği gösterilmiştir. B. E. Rs nin teskeresinde de Mühendisliğin muhtelif ihtisas şubelerine ayrıldığına göre bilumum mühendislerden buhar makineleri, motor ve elektrik hakkında ihtisas talep olunmayacağına ve Erkâm Harbiye mektebi kısmı fennisindeki fününu âliye tedrisatının kâfi bir esas olacağı hakkında Ekademi Kumandanının balâda mezkûr mutaleasına iştirak edildiği bildirilmiştir .

Nafia Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Erkâm Harbiye Mektebi kısmı fennisinin Yüksek Mühendis Mektebine muadil olup olmadığının tayin ve tefsirine dair riyaseti celileden $\frac{8}{288}$ sayılı ve 18-3-929 tarihinde muhavvel Baş vekâleti celilenin $\frac{6}{909}$ sayılı müzekkeresi melfuflarıyla birlikte encümenimizce tetkik edildi.

İcabı bilmüzakere mukaddema mevcut ve bilahare ilga edilmiş olan Erkâm Harbiye Mektebi kısmı fennisinin Yüksek mühendis ve mimarlık hakkındaki 598 sayılı kanunun (A) fıkrasında

muharrer yüksek mühendis ve mimarlık tahsilini gösteren mekteplere tamamen muadil olmadığını ve binaenaleyh keyfiyet bu noktadan mühtacı tefsir bulunmadığına karar verilmiştir. Heyeti umumiyyeye arz edilmek üzere riyaseti celileye takdim kılındı.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Nafia encümeni Reisi
Kütahya			Manisa	Samsun	Zonguldak	Manisa	Samsun
<i>İ. Hakkı</i>	<i>İbrahim</i>		<i>M. Akif</i>	<i>D. Asım</i>	<i>Ragıp</i>	<i>Osman</i>	<i>Etem</i>

Türkiye Cümhuriyeti ile Almanya Hükûmeti arasında akt ve imza olunan İkamet mukavelenamesi ve merbut imza protokolunun sekizinci maddesine müteferri kısmın ikinci mephasasının tashihi hakkında $\frac{3}{238}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Hariciye Encümeni mazbatası

T. C.

*Başvekâlet
Müamelat müdürlüğü
Sayı $\frac{6}{577}$*

10-2-929

B. M. M. Yüksek reisliğine

Hükûmeti Cümhuriyemizle Almanya Hükûmeti arasında akit ve imza olunup mevki tatbika konulan ikamet mukavelenamesine merbut imza protokolunun sekizinci maddesine müteferri kısmın ikinci mephasasının tashihi teklifini hayi Hariciye Vekâletinden yazılan ve İcra Vakilleri Heyetinin 6/2/929 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan teskerenin musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Hariciye Vekâletinin 30-12-928 tarih ve $\frac{57758}{56}$ numaralı teskeresi suretidir

Hükûmeti Cümhuriyemizle Almanya Hükûmeti arasında akit ve imza edilip mevki tatbika konulan ikamet mukavelenamesine merbut imza protokolunda sekizinci maddeye müteferri kısmın İkinci mephasında (bir hissi insanıyetle mütehali olan Türkiye Hükûmeti, 1918 senesinde servetlerini ziyaa maruz bırakarak memleketten ihraç edilmiş olan Almanları temettu vergisi bakayasım tediyyeden affetmeğe amade bulunduğunu beyan eder) diye yazılı olduğu halde 8 haziran 1927 tarih ve 605 numaralı Resmî Ceride ile neşredilen muahedename metninde, işbu maddede mevcut (avdet eylemiş olan) cümlesinin (avdet eylememiş olan) şeklinde muharrer olduğu görülerek tashihi cihetine gidilmesi, Almanya sefaretinden alınan 20 temmuz 1928 tarih ve A. 1403/28 numaralı taktırı şifahî ile iltimas edilmiş ve bu bapta her hangi bir yanlışlığa meydan verilmemek üzere keyfiyet Müdevvenat Müdürlüğüne yazılmıştı. Mezkûr müdürlükten alınan cevapta Cümhuriyet Riyasetinden tebliğ buyurulan musaddak suret ile kavanin mecmuasının beşinci cildinin 247 'inci sayfasında marûlarz cümleinin (avdet eylememiş) şeklinde yazılı olduğu bildirilmiştir .

Mezkûr muahedenamenin, işbu Vekâlet teşrifat umum müdürlüğündeki Türkçe ve Almanca olarak imzalanmış metni aslilerinde kaydı maruz (avdet eylemiş) suretinde yazılı olduğu cihetle keyfiyetin berayı tashihi Büyük Millet Meclisine erzi için İcra Vekilleri Heyetinden bir karar istihsali hususuna müsaade buyurulmasını istirham eylerim efendim .

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Karar № 7

Esas № ⁸/₂₈₈

25-3-1929

Hariciye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Hükümetimizle Almanya Hükümeti arasında akit ve imza olunup mevkii tatbika konulan İkamet mukavelesine merbut imza protokolunun sekizinci maddesine mutferri kısmın ikinci mephasında (Avdet eylemiş olan) cümlesi, Türkçe Almanca imzalı asıllarında bu şekilde doğru olarak yazılı olduğu halde 8-Haziran 1927 tarihli ve 605 numaralı Resmi Ceride ile neşrinde bir tertip hatasile bu cümlenin «Avdet eylememiş» şeklinde çıkmış olduğu anlaşılmış ve bir yanlışlığa mahal kalmamak üzere Resmî Ceridede dahi o yolda tashih edilmesi alakadaran tarafından iltizam edilmiş olmağla Resmî Ceridede dahi o yolda tashihata müsaade buyrulması Heyeti Celilenin tasvibine arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ha. En. Reisi
Antalya	Bursa	Kütahya	Kocaeli	Sinop	Edirne		Erzincan
<i>S. Şevket</i>	<i>Müniür</i>	<i>M. Nuri</i>	<i>İ. Süreyya</i>	<i>Necmeddin</i>	<i>Zeki Mesut</i>		<i>Saffet Ziya</i>

İstanbul mebusu Tevfik kâmil Beyin 28 Mayıs 1928 tarih ve 1312 numaralı Vatandaşlık kanununun 4 üncü maddesinin tadili hakkında ²/₇₇ numaralı kanun teklifi ve Dahiliye, Adliye ve Hariciye Encümenleri mazbataları

11-12-1928

Riyaseti celileye

28 Mayıs 1928 tarih ve 1312 numaralı Vatandaşlık kanununun dördüncü maddesinin birinci fıkrasındaki atif, sekizinci maddeye mahmul olmak lazım geldiği halde arada hazfolunan bir maddeye göre numro tebdil edilmediğinden sehven dokuzuncü deye kalmıştır. Mezkûr dokuzuncü kelimesinin sekizinci suretinde tashihi lazım geldiğinden aşağıdaki madde kanuniye nin kabulünü arzû teklif ederim.

İstanbul mebusu
Tevfik Kâmil

T. B. M. M.*Dahiliye Encümeni**Karar No 11**Esas No ²/₇₇*

7-1-929

Dahiliye Eecümeni mazbatası**RİYASETİ CELİLEYE**

28 Mayıs 1928 tarihli ve 1312 numaralı vatandaşlık kanununun 4 üncü maddesindeki Dokuzuncü kelimesinin sekizinciye tebdili hakkında İstanbul mebusu Tevfik Kâmil Bey tarafından Riyaseti Celileye takdim olunup encümenimize havale buyrulmuş olan teklifi kanunî, teklif sahibi de hazır bulunduğu halde tetkik olundu.

Mezkûr kanunun fahri vatandaşlığa müteallik yedinci maddesi silindiği halde dördüncü madde metninde muharrer (Dokuzuncü) kelimesi (sekizinci) olarak tashih edilmemiş olduğundan dördüncü maddenin birinci fıkrasının tadili encümenimizce de kabul edilmiştir . ancak teklifi kanunî de şekle ait bazı tadiller yapılmıştır. heyeti umumiyenin nazarı tasvibine arz olunmak üzere mezkûr teklifi kanununun Riyaseti Celileye takdimine karar verilmiştir.

Havalesi mucibince Adliye Encümenine tevdi olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Re. V.	Re.
	Rize		Ankara	Kars	Malatya	Adana	Tekirdağı
	<i>Esat</i>		<i>Talat</i>	<i>Halit</i>	<i>A. Muttalip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. cemil</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Amasya	Balıkesir	Eskişehir	Zonguldak	Kars	Rize	Çorum	Mersin
<i>Hakkı</i>	<i>Fahrettin</i>	<i>Sait</i>	<i>Rifat</i>	<i>Baha Tali</i>	<i>Esat</i>	<i>İ. Kemal</i>	<i>A. Münif</i>

T. B. M. M.

Ad. Encümeni

27 - 2 - 1929

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

28 Mayıs 1928 tarihli ve 1312 numaralı Vatandaşlık Kanununun 4 üncü maddesindeki dokuzuncu kelimesinin sekizinciye tebdili hakkında İstanbul mebusu Tevfik Kâmil Bey tarafından teklif olup Encümenimize havale edilen kanun layihası bu bapta Dahiliye Encümeninin mazbatasile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

Mezkûr teklif ve Dahiliye Encümeninin tadili Encümenimizcede muvafık görülmüş olmağla heyeti umumiyenin tasvibine arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ	M. M.	Adliye Encümeni	
Sinop	Ankara	Balıkesir	İzmir	Yozgat		Reisi namına	
<i>Ismail</i>	<i>A. İhsan</i>	<i>O. Niyazi</i>	<i>Enver</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>Salahattin</i>	<i>Salahattin</i>	
	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
	Antalya	Kayseri	Zonguldak	Konya	Bayazıt	Kocaeli	Balıkesir
	<i>AhmetSaki</i>	<i>Reşit</i>	<i>Nazif</i>	<i>Refik</i>	<i>Şefik</i>	<i>Rağıp</i>	<i>Sadık</i>

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Karar № 5

25-3-1929

Esas № 77

Hariciye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

1312 numaralı ve 28 mayıs 1928 tarihli Türk vatandaşlığı kanununda şekli bir tashih yapılması hakkında teklif edilen kanun layihası ve bu bapta Dahiliye ve Adliye Encümenleri mazbataları encümenimizcede de tasvip ve heyeti celilenin tasdikine arz ve takdim kılığmıştır.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ha. En. Reisi
Antalya	Bursa	Kütahya	Kocaeli	Sivas	Edirne	Siirt	Erzincan
<i>S. Şevket</i>	<i>Münir</i>	<i>M. Nuri</i>	<i>İ. Süreyya</i>	<i>Necmeddin</i>	<i>Z. Mesut</i>		<i>Saffet Ziya</i>

**İstanbul mebusu Tevfik Kâmil
Beyin teklifi**

MADDE — 28 mayıs 1928 tarih ve 1312 numaralı Vatandaşlık kanununun dördüncü maddesinin birinci fıkrasında (bu taktirde haklarında dokuzuncu madde tatbik olunur) ibaresi sekizinci diye tashih edilmiştir.

Dahiliye Encümeninin tadili

1312 numaralı Türk vatandaşlığı kanununun Dördüncü maddesinin birinci fıkrasının tadili hakkında kanun layihası

MADDE 1 — 1312 numaralı Türk vatandaşlığı kanununun Dördüncü maddesinin birinci fıkrası berveçhi ati tadil olunmuştur :
1 - Kânunsani 1929 tarihinden itibaren Türkiyede doğan Ecnebinin Türkiyede doğan çocuğu Türktür. Bu gibiler Türk kanununa

göre sinni rüşte vardıktan sonra altı ay içinde ana ve babalarının tabiiyetlerini ihtiyar edebilirler. Bu takdirde haklarında sekizinci madde tatbik olunur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meri olur.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

